

(UKA2018/52)

Inuusuttut 18-t norlugit ukiullit unnukkut nalunaaqutaq 20:00-p kingorna Cafèiarlutik kakaoitorsinnaannngornissaat, sodavanditorsinnaannngornissaat assigisaannilluunniit najoqqaasinnaannngornissaat pillugu Imigassaq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni § 20 imm. 4 atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit)

Aamma

(UKA2018/53)

Imigassaq pillugu inatsit allannngortinniarlugu siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasillutik niuertarfiit imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarsinnaalersillugit ataasinngornermiit arfininngornermut nalunaaqutaq ullaakkut quliniit unnukkut arfineq-pingasup tungaanut.

(Inatsisartunut ilaasortat Justus Hansen aamma Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Aamma

(UKA2018/54)

Imigassamut inatsimmi imigassat aalakoornartortallit pillugit pilerisaarutit suulluunniit inerteqqutaanerata atorunnaarsinnissaa imaluunniit allamik taama sakkortutigisumik taarserneqarnissaanut Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allannngortinnissaanut allannguutissamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Aamma

(UKA2018/55)

Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaani § 28-p atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni imigassaq nioqqutissanut allanut naleqqiullugu saagorsimajunnaartussanngorlugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

pillugit

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutit aappassaaneerpeqarnerannut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap kingullermik suliarinninnermini ilaasortarai:
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høj Kuko Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer; Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuutit Inatsisartuni siullermeerneqarnerat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit siullermeerinninnermi partiinit amerlanerussuteqartunit taparserneqartut ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Naalakkersuisuttaaq siunnersuutitigut anguniagaasunut tapersiinissamut tunngavissaqarsoripput, siullermeerinninnermi Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutinik ilusilersuineramik iluarsiiisutaasunik tunngassuteqartunik saqqummiussipput.

Oqallinnermi isiginneriaatsit assigiinngitsut amerlasuut, imigassap aalakoornartortallip inuiannut kalaallinut sunniutai kiisalu imigassamik aalakoornartortalimmik killeqanngitsumik atuinnermit ajoqusernerit annikillisarniarlugit iliuuseqarfiginiarlugillu iliuusissat suut atorneqartariaqartut aallartinneqartariaqarlutillu sammineqarput.

Oqaluuserinninnermi aamma imigassamik aalakoornartortalimmik pisisinnaanermut maleruagassat sukannissusiannut illuatungiliutsillugu nammineq peqqinnissaq avatangiisillu eqqarsaatigalugit imigassamik aalakoornartortalimmik atuinnermik aqutsinissamut inuttut akisussaaffeqarneq pillugu tunngaviusumik oqallisiginnineq tikiqqarput. Tamatumunnga isummiussat assigiinngisitaqaat, taamaattorli innuttaasut imigassamik aalakoornartortalinnik pissarsisinnaanerannik inerteqquteqarnermut assigiinngitsutigullu killilersuinnermut taarsiullugu atueriaatsimik allannguiniarluni iliuuseqarnissamik, katsorsartinnermut neqeroorutinik kiisalu paasisitsiniaanernik pisariaqartitsisoqarneranik isummiussat ataatsimut tikkuussisungapput.

Imigassamik atueriaatsip sunnernessaanut iliuutsip qanorpiaq ilusilerneqarnissaanut partiit assigiinngitsunik amerlasuunik isiginneriaaseqarput. Oqaluuserinninnermi aamma imigassamik atornerluinerup iliuuseqarfiginiarneranut tunngatillugu katsorsaanermik suliniutit suliassa qarfillu assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup qanoq aaqquissuunneqarnissaannik siunnersuutit assigiinngitsunik oqallisiginnittoqarpoq.

Tassungali atatillugu oqallisiginninnerup taassuma isumaliutissiissutikkut matumuuna erseqqinnerusumik nassuiaateqarfiginissaanut Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq tunngavissaqarsorinngilaq, tassami sammisaq taanna ataatsimiititaliap suliassa qarfiata avataaniimmat.

Ataatsimiititaliaq taarsiullugu Inatsisartuni oqallisiginninnermut innersuussissaaq. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq imigassamik atuinermi tunngavilersuutit toqqammaviusut nassatarineqartullu, imigassamik atornerluinerup isumaginninnikkut inooqataanikkullu kingunerisartagai, innuttaasut peqqissusaat imigassamillu atueriaasiat kiisalu katsorsartinnermut neqeroorutit innuttaasunit Inatsisartunullu ilaasortanit ilisimaneqarluartut.

Taamaammat Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq Inatsisartuni siamasissumik tunngaviusumillu oqallisiginninnermut innersuussilluni, **ajornartorsiutit maanna atuuttut** siunnersuuteqartunit taasissutissatigut ersersinneqartut pillugit naatsumik oqaaseqarfiginnissaaq.

1.1 Siunnersuutit pillugit ataatsimut

Siunnersuutit imigassat aalakoornartortallit pissarsiarineqarsinnaanerannik ajornarunnaarnerulersitsinissamik, inuusuttut sassaallerfiusuniissinnaanerannik ajornannginnerulersitsinissamik kiisalu imigassat aalakoornartortallit killilersugaannginnerusumik pilerisaarutigineqarsinnaanerisa ajornannginnerulernissaanik ataatsimut siunertaqarnerat Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit pingaarnertut oqaatigineqassaaq. Inuussutissarsiortut nioqquteqarnerminni nittarsaassinerminnilu killilersugaannginnerulernerat qasukkaanerit taakku nassatarissavaat, tamannali suliffeqarfiit inuiaqatigiinnut akisussaaffimmik tiguisinnaanerannik killiliinani.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap oqaatigineqareersutut Isumaginninnermut peqqissutsimullu tunngassutillit suliassa qarfiginngilai, tamanna soorunami naak imigassamik aalakoornartortalimmik akisussaassuseqanngitsumik atuinerup

atornerluisumik taasumalu avatangiisiinik ajoqusiisinaanera ataatsimiititaliamit nassuerutigineqaraluartoq. Ataatsimiititaliali uparuagassaqqitsippaa ikitsut killeqanngitsumik siunertaqanngitsumillu imigassamik aalakoornartortalimmik atuineri inuussutissarsiortut killilersuutininik peqqussutinillu arlalinnik, soorlu aalakoornartortalinnik saagut tunuanut inissiinissamik il.il. pisussaaffilerneqarnerannik nassataqarsimammat. Tamanna inuussutissarsiortunut aningaasartuuteqarnerunermik nassataqarsimavoq. Malittarisassiat taakku tamatuma saniatigut innuttaasunik aalakoornartortalinnik torersumik atueriaasilinnik eqquisimavoq, tamanna assersuutigalugu pisiniarfinni ulluinnarni sapaatillu akunnerisa naanerini aalakoornartortalit pisarineqarsinnaanerininik killilersuutitigut.

Inuussutissarsiortnermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnerminut atatillugu Peqqissutsimut Ilaqutariinnermullu Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut oqaaseqaataanik pissarsiniarnissaa siunnersuutit siullermeerneqarneranni ugartorneqarpoq. Ataatsimiititaliap tamatuma kinguneratut Nuummi Koefod skole, Imigassaq ikiaroorartullu pillugit Siunnersuisoqatigiit kiisalu MIO tusarniarneqassasut aalajangiuppa.

Ukunanga tusarniaanermut akissutinik tigusaqartoqarpoq:

1.2 Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu ataatsimiititaliamut tusarniaassut isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut ikkunneqarpoq.

1.3 Imigassaq ikiaroorartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiinnut tusarniaassut isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut ikkunneqarpoq.

1.4 MIO tusarniaassut isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut ikkunneqarpoq.

1.5 Siunnersuutit aningaasaqarnikkut kingussaat

Siunnersuuteqartut Siulittaasoqarfiup tamatumunnga maleruagassiissutai naapertorlugit siunnersuutit aningaasaqarnikkut kingunissaat pillugu nassuiaateqarsimapput. Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu oqaaseqaatissaqanngilaq.

2. Ataatsimiititaliap siunnersuutinik suliarinninnera

2.1 UKA2018/52

Imm. 52 ima oqaasertalerneqarsimavoq:

Inuusuttut 18-t norlugit ukiullit unnukkut nalunaaqutaq 20:00-p kingorna Cafèliarlutik kakaoitorsinnaangornissaat, sodavanditorsinnaangornissaat assigisaannilluunniit najoqqaasinnaangornissaat pillugu Imigassaq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni § 20 imm. 4 atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma tamakkiisumik taperserneqarnera ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Siunnersuutit siullermeerneqarneranni Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussipput:

Allannguutissatut siunnersuut: Inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit sumiiffini imigassaq pillugu akuersissutilinni nal. 23-p tungaanut isersimasarsinnaaniassammata Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 35, 23. november 2017-imeersumi §20 imm. 4-mik allannguinnissamut siunnersuusiornissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat teknikkkut iluarsissutitut iluseqartoq ataatsimiititaliap paasivaa, tamatumani inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit imigassamik aalakoornartortalinnik sassaallerfiusuniittut nal. 23.00-ip tungaanut tassaniissinnaanissaanik Naalakkersuisut kissaateqarlutik.

Ataatsimiititaliaq maanna inassuteqaatiminut ikaarsaassaaq:

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa UKA2018/52

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup Naalakkersuisut **allannguutissatut siunnersuutaata akuersissutigineqarnissaa** inassutigaa.

2.2 UKA2018/53

Imm. 53 ima oqaasertalerneqarsimavoq:

Imigassaq pillugu inatsit allanngortinniarlugu siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasillutik niuertarfiit imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarsinnaalersillugit ataasinngornermiit arfininngornermut nalunaaqutaq ullaakkut quliniit unnukkut arfineq-pingasup tungaanut.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa Inatsisartuni amerlanerussuteqartunit kissaateqartoq ataatsimiititaliap maluginiarpaa.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip siullermeerneqarnerani allannguutissatut siunnersuut malittuaniittoq teknikikkut iluarsisssuteqarfusoq Naalakkersuisunit saqqummiunneqartoq ataatsimiititaliap oqaatigissavaa:

Allannguutissatut siunnersuut: Imigassaq pillugu inatsit allanngortinniarlugu siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasillutik niuertarfiit imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarsinnaalersillugit ataasinngornermiit arfininngornermut nalunaaqutaq 9.00-miit nal. 20.00 tungaanut.

Ataatsimiititaliaq maanna inassuteqaatiminut ikaarsaassaaq:

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa UKA2018/53

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutaappaartup **akuersissutigineqarnissaa**
Inassutigaa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata
itigartitsissutigineqarnissaa inassutigaa

2.3 UKA2018/54

Imm. 54 ima oqaasertalerneqarsimavoq:

Imigassamut inatsimmi imigassat aalakoornartortallit pillugit pilerisaarutit suulluunniit inerteqqutaanerata atorunnaarsinnissaa imaluunniit allamik taama sakkortutigisumik taarserneqarnissaanut Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut allannguutissamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Inuit Ataqtigiit allannguutissatut siunnersuummik ima oqaasertalerneqarsimasumik saqqummiussipput:

Imigassamut inatsimmi imigassat aalakoornartortallit pillugit pilerisaarutit suulluunniit inerteqqutaanerata nalilersorluagaasumik taamallu sakkortutiginnigisumik taarserneqarnissaanut Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut allannguutissamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Allannguutissatut siunnersuummi nunatsinni immiorfiit pilerisaarisinnaanerisa periarfissinneqarnissaa minnerpaamik ilanngunneqassaaq)

Siullermeerinninnermi Inatsisartunit siunnersuummut tapersiilluartoqartoq ataatsimiititaliap paasivaa. Inuit Ataqtigiit siunnersuummut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisut ataatsimiititaliap paasivaa. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu imm. 54-ip kalaallisuunngortinneqarnerata oqaasertalerneqarnerani imigassanik aalakoornartortalinnik piseqqusaaruteqarsinnaanerup sukateriffigineqarnissaanik siunnersuuteqartup kissaateqarneratut paasineqarsinnaasumik allassimasoqartungasoq siunnersuummik siullermeerinninnermi saqqummersoqarpoq. Taasissutissap danskisuunngorneranik atuaaqqissaarneq taamatut paasineqarsinnaasumik siumuiffiunngilaq. Taamaalilluni piseqqusaaruteqarnermut inerteqqummik qasukkartitsisumik allannguutissatut siunnersuuteqartoqarnissaa pisariaqartunganngilaq, ataatsimiititaliammi paasinninnera malillugu piseqqusaaruteqarnermut inerteqqutip naalakkersuinikkut qasukkartinneqarnissaa siunnersuuteqartup aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut siunertarimmagu.

Ataatsimiititaliap inassuteqaataa UKA2018/54

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutaaqqaartup **akuersissutigineqarnissaa** inassutigaa

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuutip **itigartitsissutigineqarnissaa** inassutigaa

2.4/55

Imm. 55 ima oqaasertalerneqarsimavoq:

Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaani § 28-p atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni imigassaq nioqqutissanut allanut naleqqiullugu saagorsimajunnaartussanngorlugu.

Ataatsimiititaliap paasivaa siunnersuutip siullermeerneqarnerani Inatsisartuni partiinit amerlanerussuteqartunit aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tapersiisoqartoq.

Ataatsimiititaliaq maanna inassuteqaatiminut ikaarsaassaaq;

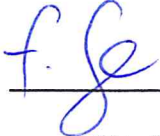
Ataatsimiititaliap inassuteqaataa UKA2018/55

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Demokraatineersut kiisalu Suleqatigiissitsisuneersut siunnersuutip **akuersissutigineqarnissaa** inassutigaat

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqtigiinneersut siunnersuutip **itigartitsissutigineqarnissaa** inassutigaat

Ataatsimiititaliap qulaani inassuteqaatit oqaaseqaatillu tunngavigalugit isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Jens Danielsen
Siulittaasoq

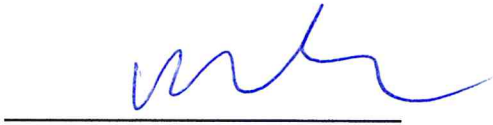

Múte Bourup Egede,
Siulittaasup tullia

Mala Høj Kuko,

Henrik Fleischer,

Randi Vestergaard
Evaldsen,

Tillie Martinussen,

Peter Olsen,

INATSIARTUT

Inuussutissarsionermut Aatsitassanullu
Ataatsimiititaliaq

Ulloq: 12-11-2018
J.nr.: 01.38.01.29-00035

Imigassat aalakoornartortallit pillugit Inatsisartut inatsisaat atuuttup allangortinneqarnissaanut tunngatillugu UKA 2018/52.53.54,55-imut siunnersuutitut tunngatillugu tusarniaanermi akissuteqaat.

Imigassat aalakoornartortallit pillugit Inatsisartut inatsisaat tassungalu siunnersuutit siusinnerusukkut ataatsimiititaliamit sammilluarneqarsimapput.

Siunnersuutit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut innersuunneqarsimannginneri ataatsimiititaliamit akuerineqarpoq, naatsumilli attuumassuteqartumik oqaaseqarnissamut periarfissinneqarneq qujassutigalugu.

Ullumikkut ammasarfiit ataatsimiititaliamit naammagisimaarneqarmata, innuttaasut pingaartumillu ilaqutariit meerartallit imigassanik aalakoornartulinnik tuniniaanerup ammannginnerani pisiniarfiliarsinnaaniassammata arfininngornikkut ullaa tungaani ammasarfiit sivitsorneqarnissaanut ataatsimiititaliaq isumaqataannngilaq.

Allannguutissatut siunnersuutitut allanut ataatsimiititaliaq oqaaseqaatissaqanngilaq.

Imigassaq pillugu politikki meeqqanik inuusuttunillu sumiginnaasarnerup nungusarneqarnissaa pillugu ataatsimoorluni kissaatigineqartumut akornutaassanngitsaq Naalakkersuisunit eqqumaffigineqassasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq. Taamaattoqarsimappat imigassaq aalakoornartullit pillugit politikki ingerlanneqartoq allangortittariaqassaaq, taamaalilluta meeqqat inuusuttullu imigassamik aalakoortartortormikkut ajoqusinnginnissaat qulakkeersinnaaniassagatsigu.

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq

sinnerlugu

Laura Taunajik

Siulittaasoq

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

12. november 2018

Meeqqat Illersuata Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap imigassaq pillugu inatsimmik sakkukinnerulersitsiniaaneq pillugu saaffiginnissutaanut oqaaseqarnera

Meeqqat Illersuisuata 7. oktober 2018-imi Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap siulittaasuanit Jens Danielsenimit saaffiginnissut tiguisimavaa.

Meeqqat Illersuisuata saaffiginnissutip akinissaanut periarfissaq qujassutigitiigalugu, Meeqqat Illersuisuata tusarniaassummut akissut 24. maj 2017-imeersoq innersuussutigaa.

Oqaaseqaatinik itisiliineq

- Meeqqat Illersuisuata, inatsisip akuerisaanerata kingorna ukioq ataasiunngitsorluunniit ingerlareersoq allanngortinnissaanik kissaateqarneq tuaviussaavallaartoq isumaqarfignaa, inatsimmut tunngaviutinneqarsimavoq Naalagaaffiit Peqatigiit peqqinnissaq pillugu suleqatigiiffiata (WHO-p) innersuussutai malinneqarnissaanik kissaateqarneq, ingammik imigassap saqqumineranut atatillugu piumasaqaatinik sukangalerulersitsinermik kissaateqarneq, tamanut tikkineqariaannaalluni ammasuunera kiisalu imigassamik sassaalliisarfiit pillugit aaqqiissutit aamma nakkutilliinerit eqqarsaatigalugit.
Piffissami sivikitsumi, allannguutitut tunngavittut taaneqarsinnaasuni, suut allannguutaasimanersut, erseqqarluppoq.
- Isumaqaraanni, inatsit siunertarisaminut sunniuteqarluannngitsuusoq, taava Meeqqat Illersuisuata innersuussutigerusuppaa pivisunik tunngaveqarluni aalajangiinissaq siunertaralugu misissuisoqassasoq. Inatsit anguniakkanut ilumut tapersiinersoq ilisimasaqarfigilerniaraanni, taava allannguutit utaqqissuttariaqarput, kingunerisinnaasallu nalilersuiffiqeqaartariaqarlutik.
Meeqqat Illersuisuata ilungersuutigalugu innersuussutigissavaa misissuinermi aamma nalilersuinermi taamaattumi meeqqat inuusuttullu isumaannik aperineqassasut.

Tamatuma saniatigut Meeqqat Illersuisuat allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Asannittumik inuulluaqqusillunga

MIO
Meeqqat pisinnaatitaaffiik sullissivik
Børnerettighedsinstitution
National Advocacy for Children Rights

Postboks 1290
Issortarfimmur 1B
3900 Nuuk
Kalaallit Nunaat • Grønland • Greenland

Tel.: +299 34 69 40
Mail: mio@mio.gl
www.mio.gl

Meeqqat tamarmik naleqarput

Alle børn er værdifulde

All children are valuable

Med kærlig hilsen

Aviåja Egede Lynge
Meeqqat Illersuisuat
Børnetalsmand
avi@mio.gl
Tlf.: 531274

MIO
Issortarfimmumt 1A
P.O.Box 1290
3900 Nuuk
Greenland
Tel: +299 34 69 40
Mail: mio@mio.gl
www.mio.gl

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik
Departement for Sundhed

24-05-2017

Meeqqat Illersuisuata, Imigassat aalakoornartortallit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx.xxx. 2017-imeersoq siunnersuummut tusarniaanermi, akissutaa (imigassat pillugit inatsit)

Meeqqat Illersuisuata 2. maj 2017 tusarniaanermut allakkiaq tigusimavaa Meeqqat Illersuisuata akissutaa Imigassat aalakoornartut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx.xxx 2017-imeersoq siunnersuut pillugu (imigassat pillugit inatsit)

Meeqqat Illersuisuat qujavoq inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarnissaminut periarfissinneqarami. Tusarniaanermut akissummi suliniutit ataasiakkaat isummerfigineqanngillat, MIO-lli ataatsimut isigalugu meeqqat inuunerinnerannut sunniutigisinnaasai isummerfigai.

Naliginnaasumik oqaaseqaatit

Aallaqqaasiullugu Meeqqat Illersuisuata nuannaarutigalugu takusinnaavaa, inatsisitut siunnersuutip siunertarigaa, meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffinni atornerluiffiusuni peroriartornissaat kiisalu inuit kikkulluunniit orniguffigisinnaasaanni inersimasunik aalakoortunik naapitsinissaasa, pinaveersaartinnissaa. Iluarinarpoq inatsisitut siunnersuutip ingammik meeqqat pitsaasumik inuuneqarnissaasa pilersinnissaat siunertarimmagu, taassumalu iluani pinaveersaartissallugu meeqqat inuusuttullu imigassamik atuineramik aallartaarnissaat.

Meeqqat Illersuisuata aammattaaq nuannaarutigaa, ukiuni kingullerni ilisimatusarnikkut paasisat inatsisitut siunnersuummi takussaammata, pineqartumut paasisanut nutaanut innersuussilluni, soorlu Innuttaasunik misissuinerup paasinarsisikkaa, inuttut peqqinnikkullu ajornartorsiuterpasuut imigassamik atornerluinermit aallaaveqartut,

kiisalu persuttaanermik, sumiginnaanermik kinguaassiutitigullu innarliinernik suliaassarpasuit amerlanersaat imagassartorsimanermit aallaaveqartartut.

Meeqqat Illersuisuata aammattaaq maluginiarsimavaa, inatsisissatut siunnersuutit innersuussutigigaa innuttaasut peqqinnissaannik suliniut Inuuneritta II, tassani allaqqalluni persuttaaneq, kinguaassiutitigut innarliineq imminullu toqunnissamut eqqarsarnerit meeraanermi kinguaassiutitigut innarlerneqarsimanernut kiisalu angerlarsimaffimmi imigassamik ajornartorsiuteqarsimanermit, ersarissumik atassuserneqarsinnaasut. Meeqqat Illersuisuata innuttaasut peqqinnissaannik suliniutit arlariinngorlugit pinaveersaartitsinissamut tunaartai ilalersorsinnaavai, taassuma iluani atonerluinermut peqqutaasut inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnginnermik kinguneqartut taamaalillunilu aalakoornissaq tunaartaralugu imertarnerup peqqutai, kingunerlutsitsisumik imigassamik atuisarneq kiisalu naliginnaasumik atonerluineq. Tamakkua peqqutit ilagivaat ilaatigut aningaasaatikinneq, ilinniagaqannginneq, pitsaanngitsunik ineqarneq kiisalu suliffissaaleqineq.

Meeqqap pisariaqatitai allaninngaaniit siulliusussaapput, taamaammat Meeqqat Illersuisuannut pitsanngoriaataavoq, siunnersuut nunarsuaq tamakkerlugu peqqinnissamut suliniaqatigiiffiup WHO'p imigassap sunniuteqarluartumik pinaveersaartinnissaanut innersuussutai aallaavigalugit suliaammat, taassuma iluani aamma imigassap saqqumilaarnerata killilernissaa, pissarsiariuminarpallaannginnissaa kiisalu pilerisaarutaanera.

Kalaallit Nunaata Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutaa atortussanngortinnikuuaa pisussaaffigalugulu malinneqarnissaata qulakkeernissaa. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissutit malinneqarnera tunngaviatigut isumaqarpoq, nunap meerartai toqqissisimasumik peroriartornissaat qulakkeerneqassasoq, ineriartorlutillu inuttut nukittuutut nammineersinnaasutullu.

Meeqqat pillugit Isumaqatigiissummi artikel 19,1 malillugu, Kalaallit Nunaata *"Naalagaaffiit peqataasut inatsisiliatigut, pisortaaffiginninnikkut, inunnik isumaginninnikkut ilinniartitaanikkullu iliuusissatut maleruagassanik naleqquttunik tamanik aalajangiisassapput meeqqamut timikkut tarnikkulluuniit qanorluunniit iliornikkut pinerlineqatsaaliuutaasussanik, ajoqusiitsaaliuutaasussanik imaluunniit atonerluitsaaliuutaasussanik, sumiginnaatsaaliuutaasussanik, ilanngullugit naalliutsitsinernut atonerluinernullu soorlu meeraq angajoqqaaminit, taakkua sinnerlugit perorsaasiminit inunnilluunniit allanit paarsarineqartillugu kinguaassiutitigut atonerlunneqannginnissamut illersuutissanik."*

Meeqqat Illersuisuata nunami angalasarnerani meeqqat inuusuttullu ajornartorsiutit annerpaat ilaat oqaasertalersugaat tassaavoq imigassamik atorneerluineq, tamannalu malitsigalugu ilungersunartumik sumiginnaaneq.

Imigassamik atorneerluinerup malitsigisai tassaapput:

- Nakkutigineqannginneq, ulorianartorsiortitsisinnaasoq
- Kaanneq, angajoqqaat imigassaq siulliukkaangassuk meeqqat pisariaqartitaannit
- Timikkut misigissutsikkullu persuttagaaneq imigassamik atorneerluinerup atatillugu, tamatigut qanilaarnermik amigaateqarneq, ineriartortinneqannginneq kiisalu inersimasunik oqaloqateqartannginneq

Meeqqat Illersuisuata misissuinerata meeqqallu oqaaseqaataasa takutippaat, meeqqat amerlavallaani atukkaminni, Kalaallit Nunaata, artikel 19 malillugu, pisussaaffini eqquutsissinnaanngikkai.

Meeqqat assut toqqaannartumik oqariartuuteqarput, kissaatigalugu, inersimasut imigassartussanngitsut, inersimasuniillu isumassorneqarnissartik kissaatigigitsik:

"Meeqqatit eqqorsaaticgikkat. Soruna Inuit alakkoortartut? Meeqqat aamma alakkoortarput atuaqatikka ilai alakkoortarput meeraallutillu". (13-årig).

"Qitomatit paarissavatit qitornavit ajunngitsumik pissavaatit. Immiaaraq tunullugu qitomat paariu asajuk erligijuk perorsaruk ajunngitsumik pisamiaruk atuamermut tungaanut ingerlateqqiuk persorsaruk. Qujanaq!"

("Du skal passe på dine børn dine børn vil behandle dig godt. Se bort fra øllen pas på dit barn elsk det værdsæt det pas ordentligt på det få dit barn igen til at vende blikket mod skolen opdrag det. Tak!")

"Aanaannga ataatagalu imeraangami nuannaarneq ajorpunga tujormisaqaanga qatanngutikka ilagisarpakka ilaanni uanga sumiippissaarutarpunga".

("Når min mor og far drikker, er jeg ked af det jeg har det rigtig skidt jeg er sammen med mine søskende nogle gange har jeg ikke noget sted at være"). Pige, 14 år.

Aammattaaq Meeqqat Illersuisuata Meeqqat pillugit Isumaqaatigiissutip artikel 27-iat maluginiaqquaa, ilaatigut allassimasoq:

"Naalagaaffiit peqataasut akuersaarpaat meeqqap kialuunniit timikkut, tarnikkut, ileqqorissaamikkut inuttullu ineriartorneermi pisariaqartitassaminut piginnaatitaaffeqarnera."

Meeqqat sumiginnagaaneq innarlugaanerlu pillugit oqaasiisa, Meeqqat Illersuisuanut

takutippaat meeqqat tamanna ulluinnarsiutaasa ilagigaat. Meeqqat illersorneqarnissartik isumassorneqarnissartillu pisariaqartippaat, qanigisalli akornanni tamanna nassaarisinnaakkajunnagu. Erngumanarpoq taamaalillutik meeqqat illersorneqarneq ikorfersorneqarnerlu qanigisaminnit pissarsiarisinnaakkajunnngimmassuk, inersimasunullu, ikiuunniartussaagaluanut illersuisussaagaluanullu, saaffiginnikkaluarlutik angiluttortartut.

Taamatut pisoqaraangat, apeqqusiinissamut tunngavissaqalerpoq, meeqqat illersorneqarnissaminnut inerikkiartornissaminnullu pisinnaatitaaffii atuunnersut.

MIO'p oqaaseqqaatinik taakkuninnga inatsisissamut siunnersuummut tapersiivoq.

Meeqqat Illersuisuat MIO'lu oqaaseqaatsinik taakkuninnga, kissaatigineqarpat itisiliinissamut, piareersimavoq.

Børnetalsmandens høringsvar vedr. Forslag til Inatsisartutlov nr. xx.xxx. 2017 om alkoholholdige drikke (alkoholloven)

Børnetalsmanden har den 2. maj 2017 modtaget høring vedr. Børnetalsmandens høringsvar vedr. Forslag til Inatsisartutlov nr. xx.xxx.2017 om alkoholholdige drikke (alkoholloven).

Børnetalsmanden takker for denne mulighed for at kommentere på lovforslaget.

I høringsvaret tages der ikke stilling til de konkrete tiltag, men MIO forholder sig til tiltagenes overordnede betydning for børns trivsel.

Generelle bemærkninger

Indledende vil Børnetalsmanden udtrykke glæde over at se, at formålet med lovforslaget er at lægge vægt på at forhindre, at børn og unge vokser op i et hjem med et misbrug eller oplever berusede voksne i det offentlige rum. Det er positivt, at lovforslaget har til formål at skabe rammerne for et godt liv særligt for børnene, herunder at forhindre, at børn og unge får en tidlig alkoholdebut.

Det glæder endvidere Børnetalsmanden, at de senere års forskning på området afspejles i bemærkningerne til lovforslaget, som henviser til ny viden på området, herunder Befolkningsundersøgelsen, som indikerer, at mange af de sociale og

sundhedsmæssige problemer hænger sammen med misbrug af alkohol, og at hovedparten af de mange sager om vold, omsorgssvigt og seksuelle overgreb sker under påvirkning af alkohol.

Børnetalsmanden har ligeledes noteret sig, at lovforslaget henviser til folkesundhedsprogrammet Inuuneritta II, som beskriver, at vold, seksuelle overgreb og selvmordstanker er tæt knyttet til forekomsten af seksuelle overgreb i barndommen og alkoholproblemer i barndomshjemmet. Børnetalsmanden deler folkesundhedsprogrammets flerstrengede tilgang til forebyggelse, herunder fokus på årsager til misbrug, der indebærer ubalancen i samfundet og dermed den ofte bagvedliggende årsag til rusdrikkeri, skadelig brug af alkohol og misbrug i øvrigt. Disse årsager omfatter bl.a. dårlig økonomi, manglende uddannelse, dårlige boligforhold og arbejdsløshed.

Barnets tarv skal altid komme før andre hensyn, og derfor er det for Børnetalsmanden en klar styrkelse, at forslaget bygger på verdenssundhedsorganisationen WHO's anbefalinger til effektiv forebyggelse på alkoholområdet, herunder at begrænse synlighed af alkohol, tilgængelighed og markedsføring.

Grønland har ratificeret FN's Børnekonvention og er forpligtet sig til at sikre, at den efterlevs. At leve op til Børnekonventionen handler grundlæggende om at sikre, at landets børn vokser op i et trygt liv og udvikler sig til stærke selvstændige individer.

Jf. Børnekonventionens artikel 19,1 skal Grønland

"træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuel misbrug, medens barnet er i forældrenes, værger eller andre personers varetægt".

Under Børnetalsmandens rejser i landet er et af de største problemer, som børn og unge italesætter, alkoholmisbruget og de efterfølgende alvorlige svigt, det medfører. De konsekvenser, alkoholmisbruget får, dækker over:

- Manglende opsyn, som giver risikosituationer
- Sult, når forældre prioriterer alkohol over børnenes behov
- Fysisk og psykisk vold i forbindelse med alkoholmisbrug, generel mangel på nærhed, stimuli og voksne at tale med

Børnetalsmandens monitorering og børneudsagn viser, at alt for mange børns vilkår ikke lever op til de forpligtelser, Grønland har i artikel 19.

Børnene kommer med meget direkte udsagn om, at de ønsker, at de voksne ikke skal

drikke alkohol, og at de ønsker omsorg fra de voksne:

"Meeqqatit eqqorsaaticikkit. Soruna Inuit alakkoortartut? Meqqat aamma alakkoortarput atuaqatikka ilai alakkoortarput meeraallutillu". (13-årig).

"Qitornatit paarissavatit qitornavit ajunngitsumik pissavaatit. Immiaaraq tunullugu qitornat paariu asajuk erligijuk perorsaruk ajunngitsumik pisamiaruk atuarnermut tungaanut ingerlateqqiuk persorsaruk. Qujanaq!"

("Du skal passe på dine børn dine børn vil behandle dig godt. Se bort fra øllen pas på dit barn elsk det værdsæt det pas ordentligt på det få dit barn igen til at vende blikket mod skolen opdrag det. Tak!")

"Anaanangga ataatagalu imeraangami nuannaarneq ajorpunga tujormisaqaanga qatanngutikka ilagisarpakka ilaanni uanga sumiippissaarutarpunga".

("Når min mor og far drikker, er jeg ked af det jeg har det rigtig skidt jeg er sammen med mine søskende nogle gange har jeg ikke noget sted at være"). Pige, 14 år.

Yderligere leder Børnetalsmanden opmærksomheden hen mod Børnekonventionens artikel 27, hvoraf fremgår, at:

"Deltagerstaterne anerkender ethvert barns ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling".

Børnenes udsagn om omsorgssvigt og overgreb viser Børnetalsmanden, at dette er en del af børnenes virkelighed. Børnene har behov for beskyttelse og omsorg, og kan ofte ikke finde det i deres netværk. Det er bekymrende, at børnene således ikke kan søge beskyttelse og støtte i et stabilt netværk, og går forgæves til voksne, som ellers bør være i stand til at hjælpe og beskytte dem.

Når dette sker, er der grundlag for at sætte spørgsmålstejn ved, om forudsætningerne for børnenes ret til beskyttelse og udvikling er til stede.

MIO støtter med disse bemærkninger op om lovforslaget.

Børnetalsmanden og MIO står til rådighed for uddybning af disse kommentarer, såfremt det måtte ønskes.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Aviåja Egede Lynge". The signature is written in a cursive style with a large initial 'A'.

Aviåja Egede Lynge
Børnetalsmand

IMIGASSAQ IKIAROORNARTORLU PILLUGIT SIUNNERSUISOOQATIGIIT ALKOHOL- OG NARKOTIKARÅDET

Nuuk, ulloq 12. november 2018

Imm. 52, imm. 53, imm. 54 aammalu imm. 55 pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutini saqqummiunneqartutut imigassaq pillugu inatsisip oqilisarneqarsinnaanera pillugu Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut saqqummiunneqartunut Inuusutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarnertik Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiit qujassutigaa. Siullermik Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiit tamanut akissuteqassapput, kingornagullu immikkoortut tamaasa immikkut oqaaseqarfigineqassallutik.

Imikkoortut tamaasa pillugit:

Imm. 53, 54 aamma 55-imut aalajangiiffigisassatut siunnersuut tamarmik imigassanik aalakoornartortalinnik pisisinnaanermut killiliinerit oqilisaavigineqarnissaannik siunertaqarput. Meeqqat inuusuttuaqqallu eqqarsaatigalugit Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiit isumaqarput meeqqat inuusuttuaqqallu siusissukkut atuilersinnaanerat pitsaaliorniarlugu killiliinerit atuutsiinnarnissaat pingaaruteqartutut isigineqarmat. Misissuinerit takutippaat meeqqat inuusuttuaqqallu siusissukkut atuilernik pinngitsuuisinnaajunnaarsinnaanerat qaninnerulersartuq. Eqqaamassavarput nunatsinni meeqqat inuusuttuaqqallu ajornartorsiortut suli amerlasoorujussuummata, tamatumani pitsaaliuineq pingaarutilik tassaalluni imigassanik aalakoornartortalinnik tuniniaavinni assiaqusersuisoqarnissaa imaluunniit killilersuisoqarnissaa.

Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiit tunngaviusumik isumaqarput imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaat iluaqutaanersoq iluaqutaannginnersorluunniit maanna nalilissallugu siusippallaartoq. Imigassaq pillugu inatsimmi pitsaaliuinerimik suliniutit sunniutaannik uppersarsarneqarluartunik misissuinnginnermi inatsit ukialinnut atuutsinneqaaqqaartariaqartoq Siunnersuisoqatigiit isumaqarput.

UKA2018/52

Inuusuttut 18-t norlugit ukiullit unnukkut nalunaaqutaq 20:00-p kingorna Cafèliarlutik kakaoitorsinnaanngornissaat, sodavanditorsinnaanngornissaat assigisaannilluunniit najoqqaasinnaanngornissaat pillugu Imigassaq pillugu Inatsisartut Inatsisaanni § 20 imm. 4 atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit)

Inuusuttuaqqat cafénut atatillugu ileqqi pingaartumik illoqarfinni anginerni atuuttut inatsimmi maanna atuuttumi isiginiarneqannginnerat pillugu Malene Vahl Rasmussenip oqaatigisai Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiinnit isumaqatigineqarput. Imigassamik aalakoornartorlimmik imersinnaaneq “nuannisaatigiinnerup” aamma ilagaa, tamatumani viinnisorluniluunniit immiaarortoqartarluni.

IMIGASSAQ IKIAROORNARTORLU PILLUGIT SIUNNERSUISOOQATIGIIT ALKOHOL- OG NARKOTIKARÅDET

Pingaartumik caféni (nerisassanik aamma sassaallerfiusartuni) neriniartarfinilu imigassat aalakoornartortallit assiaqusersornissaat piuminaappoq aammalu inersimasut neritugalutik imigassanik aalakoornartortalinnik imersinnaanerat "perorsaanerup" ilaatut isigineqarsinnaalluni.

Taamaakkaluartoq Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiinnit siunnersuutigineqassaaq inuusuttuaqqat 15-inik ukioqalereersut atuartinneqarnissamik pisussaatinneqanngitsut nal. 23.00-ip tungaanut cafémisinnaalersillugit killiliineq allanngortinneqassasoq.

Meeqqat 15-it inorlugit ukiullit imigassanik aalakoornartortalinnik sassaallerfiusartumi nal. 20.00-ip kingorna cafémiinniarunik angajoqqaatut oqartussaasumik ilaquuttamilluunniit allamik ingiarateqassapput. Meeqqat atuartut nal. 23.00-ip kingorna aniissanngillat. Atuariartornissaminut piareersassapput, taamaattumillu sinilluarsimanissaat pingaaruteqarluni.

Taamaattorli Siunnersuisoqatigiinnit aamma oqaatigineqassaaq meeqqat qanoq kingusitsigisukkut aneersinnaanerannut killiliinissaq angajoqqaat akisussaaffigimmassuk, tamatumani cafémiinneq, timersoriarneq nipilersortunilluunniit tusarniaariarneq eqqarsaatigalugit.

UKA2018/53

Imigassaq pillugu inatsit allanngortinniarlugu siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasillutik niuertarfiit imigassanik aalakoornartortalinnik nioqquteqarsinnaalersillugit ataasinngornermiit arfininngornermut nalunaaqutaq ullaakkut quliniit unnukkat arfineq- pingasup tungaanut. (Inatsisartunut ilaasortat Justus Hansen aamma Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Imigassap aalakoornartortallip pissarsiariuminaannera ersarissumiitinnginneralu meeqqat inuusuttuaqqallu imigassamik aalakoornartortalinnik atuinerannut annikillisaataasinnaallunilu siusissukkat atuilernissamut aaqqissuussaasumik pitsaaliuinermi sakkussat ilaattut WHO-p kaammattuutai Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiinnit akuersaarneqarput.

Imigassanik aalakoornartortalinnik tuniniaanermi piffissat ammasarfiusut sivitsorneqassappata tamanna pitsaasunik ilaatigullu pitsaanngitsunik nassataqarsinnaavoq. Pitsaaqutaq tassaasinnaavoq ilaqutariit meerartallit pingaartunik ulluni aningaasarsiffiusuni sapaatillu akunnerisa naanerini niuertarfinni pisiniat kinguleriaat akornanni immaqalu piffissap pisisarfiup kingorna anngiortumik tuniniaanerup nalaani takunninngisinaanissaat. Taamaattorli Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisoqatigiinnit oqaatigineqassaaq imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata nutaap 1. marts 2018-imi atuutilernerata kingorna imigassamik aalakoornartortalinnik anngiortumik tuniniaanerup qaffariaateqarneranik politiit maluginiagaqarsimanngimmata.

Pitsaanngequtit ilaattut oqaatigineqarsinnaavoq piffissat ammasarfiusut sivitsorneqarpat tamanna pissarsiarineqarsinnaaneranut annertusaassamat taamaalillunilu pisiarineqartarnera annertuseriatarsinnaammat. Ilaqutariit imigassamik aalakoornartortalinnik atorerluiffiusut pinngitsuuisinaanngiffiusulluunniit maannamit sivilisunerusumik meeqqat atugarliulernerannik nassataqarsinnaavoq. Ulluinnarni piffissat ammasarfiit allanngortinneqassappata Imigassaq Ikiaroornartorlu

IMIGASSAQ IKIAROORNARTORLU PILLUGIT SIUNNERSUISOOQATIGIIT

ALKOHOL- OG NARKOTIKARÅDET

pillugit Siunnersuisooqatigiit isumaqarput piffissaq ammasarfik sivitsornagu piffissaq ammasarfiusoq nikisinneqassasoq, taamaalilluni tuniniaaneq nal. 11-20-mut ingerlatilerlugu. Taamaalilluni ilaqutariit meerartallit kinguleriaanit ajornartorsioqqunagit aammalu piffissap ammasarfiup naalernerani eqqissiviillortoqarsinnaaneranut illersorneqassapput.

Arfininngornikkut piffissap ammasarfiup sivitsorneqarnissaa Imigassaq Ikiatoornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiinnit kaammattuutigineqanngilaq. Maanna piffissap ammasarfiusup (tassalu nal. 10 – 14) allangortinneratigit innuttaasup sapaatip akunnerata naanerani imeriaasiannut sunniuteqarsinnaavoq, tassa niuertarfinni imigassaq aalakoornartortalik imerniartarfinnit akikinnerummat ”fiisternerup sivitsornissaanut” amerlanerit akissaqalissammata. Imigassarlu aalakoornartortalik akikinnek annertunermik atuilerermik nassataqassaaq. Piffissat maanna ammasarfiit atuuttut imigassamik aalakoornartortalimmik akikinnerpamik pisinissamut periarfissamik killiliipput. Piffissat ammaffiit kingornagut imerniartarfinni imigassamik aalakoornartortalinnik akisunernik pisisoqartariaqartarpoq. Imigassaq aalakoornartortalik akisunerusoq inuit ataasiakkaat qanoq annertutigisumik imersinnaanerannut killiliisarpoq. Piffissat ammasarfiit sivitsorneqassappata innuttaasut imigassamik aalakoornartortalimmik pinngitsuuisinnaanngitsut sivilisunerusumik imernissaminnut akissaqarnerulissapput, tamannalu inuunerannut annertuumik sunniuteqassaaq, minnerunngitsumillu qanigisaasunut meeqqanut annertuumik sunniuteqassalluni.

Meeqqat inuusuttuaqqallu mianerisassaapput aammalu ilaqutariinni imigassamik aalakoornartortalimmik kaammattuutigineqartunit annertunerusumik atuiffiusuni inuusut angajoqqaq angajoqqaalluunniit pissusiisa allangornerannik misigissapput. Pissutsillu taamaatsillugit toqqissimajunnaartarput sumiginnarneqarlutillu.

Inatsit maanna atuuttoq naapertorlugu ilisimavarput sunik atugassaqarnerluta, piffissarli ammasarfiusoq sivitsorneqarpat qanoq atugassaqalissanerluta ilisimangilarput. Ilangullugu oqaatiginngitsoorusunngilarput niuertarfinnit oqaatigineqarmat arfininngornikkut piffissap ammasarfiup nal. 9.00-imit 10.00-imut nikisinneqarnera iluarisimaaramikku. Tamatuma nassataraa arfininngornerup ullaavani nipaannerulermat, tassa inuit nangikkiarsimallutik imigassamik aalakoornartortalinnik pisiniassaarmata.

Piffissat ammasarfiit sivitsornerisigit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut kingunerisassat misissorneqarnissaat pisariaqartinneqarpoq. Taamaattorli qularnaateqanngilluinnartoq tassaavoq piffissat ammasarfiit sivitsorneqassappata eqqorneqarnerpaat tassaassammata meeqqat.

UKA2018/54

Imigassamut inatsimmi imigassat aalakoornartortalit pillugit pilerisaarutit suulluunniit inerteqqutaanerata atorunnaarsinnissaa imaluunniit allamik taama sakkortutigisumik taarserneqarnissaanut Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut allanguutissamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

IMIGASSAQ IKIAROORNARTORLU PILLUGIT SIUNNERSUISOOQATIGIIT

ALKOHOL- OG NARKOTIKARÅDET

Imigassaq aalakoornartortalik ethanoluivoq aammalu annertuumik atuigaanni arrortitsisarlu. Imigassanik aalakoornartortalinnik meeqqanut, inuusuttuaqqanut annertuumillu atuisunut sammititamik ussassaasernerit Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiinnit akerlerineqarpoq. Imigassanik aalakoornartortalinnik ussassaarinikkut imigassanik aalakoornartortalinnik pisiumaneq annertusisittarpaat, taamaangippammi ussassaarinissaq imminut akilersinnaanavianginnami.

Imigassanik aalakoornartortalinnik ussassaarisooqartillugu meeqqat inuusuttuaqqat inuillu imigassamik aalakoornartortalimmik pinngitsuuisinnaangitsut eqqorneqartuassapput, naak siunnerfigineqartut tassaagaluatut atuisut imigassamik aalakoornartortalimmik ingasaassinatik atuisut. Tamanna Danmarkimi arlalitsigut uppernarsaatissaqarpoq, tamatumani imigassanik aalakoornartortalinnik meeqqanut inuusuttuaqqanullu ussassaarinissaq inerteqqutaammat.

Niuertarfiit ussassaarinissamut aviisunik saqqummersitsinissaminut tunisassioortunit aningaasarsisarput, tamannalu ussassaarinermut missingersuutini malunnarsimassaaq. Imigassamik aalakoornartortalimmik neqerooruteqarnikkut unammilleqatigiinneq iluaquteqartut isiginngilarput – atuisut neqeroorutininik pisiaqarusinnaalernissaat eqqaassanngikkaanni. Tamatuma peqatigisaanik aviisini ussassaarutit oqariartuutigisarpaat imigassaq aalakoornartortalik qajuusat sukkullu il.il. assigalugit nalinginnaasumik nioqqutaasoq. Pingaartumik inuusuttuaqqat sunneruminartuupput taakkulu neqeroorutininik pisiumasarlutik.

Tunisassioortut nunanit allaneersut najukkami tunisassioortunit atugassarissaarnerutinneqarnerannik oqarnermut uppernarsaatini Siunnersuisooqatigiit amigaateqarput. Ussassaariffiusinnaasut arlaqarput, soorlu TV, interneti oqallittarfiilluunniit. Internetikkut oqallittarfikkullu ussassaarutit angajoqqaanit killilersimaarneqarsinnaasut taamaalillunilu meeqqat sunnerneqartarnerat annikillisinneqarsinnaasoq Siunnersuisooqatigiit isumaqarput. Tamannali allaanerussaaq ussassaarutit illoqarfimmi takussaappata. Tusagassioortut suliami matumani annertuumik soqutiginninneranni pissutaat ilaat tassaavoq ussassaaruteqarnissamut aningaasaliiffigineqartarneq aammalu najukkani aviisit niuertarfinnit ussassaaruteqarfiusartut aqqutigalugit isertitanik annaasaqarneq. Imigassaq pillugu inatsisip tamarmiusup ilaatigut siunertaraa inuusuttuaqqat imigassamik aalakoornartortalimmik atuilernissaata kinguarsarnissaanut oqariartuuteqarnissaq.

UKA2018/55

Imigassaq pillugu Inatsisartut inatsisaani §28-p atorunnaarsinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni imigassaq nioqqutissanut allanut naleqqiullugu saagorsimajunnaartussanngorlugu. (Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Imigassaq pillugu inatsit maanna atuuttoq tunngavigalugu Nuummi sumiiffimmi arlalinni imigassap aalakoornartortalip assiaqusersukkanut inissinnerisigut inatsimmi siunertarineqartut nassatarisaat maanna takusinnaavagut. Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiit isumaqarput suli

IMIGASSAQ IKIAROORNARTORLU PILLUGIT SIUNNERSUISOOQATIGIIT ALKOHOL- OG NARKOTIKARÅDET

pitsaangorsaasoqarsinnaasoq, assersuutigalugu imigassat aalakoornartortallit niuertarfinni kiosikiikkunnaarsinnerisigut assiaqusersukkanullu inissinnerisigut.

Imigassap aalakoornartortallip ulluinnarni nioqqutissat akornannut inissinneqaqqinnissaa Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiinnit kaammattuutigineqanngilaq. Akerlianik imigassaq aalakoornartortalik niuertarfinni tamatumunnga naatsorsuussani nioqqutigineqarnissaa pitsaasuussasooq Siunnersuisooqatigiit isumaqarput. Taamaaliornikkut sulisunik imigassanik aalakoornartortalinnik tuniniaanissamut immikkut ilinniarsimasunik sulisoqarnissamut periarfissaqalissaaq. Taamaalilluni anngiortumik tuniniaanissaaq siunertaralugu annertuumik pisiniartartutut pasineqarsinnaasut pisisinnaanerit ajornarnerulissaaq aammalu imigassanik aalakoornartortalinnik pisiniartoqartillugu kinguleriiaarpasuit ulluinnarni nioqqutissanik niuertarfinni atuukkunnaassapput. Taamaaliornikkut imigassamik aalakoornartortalimmik atuineq aamma allanngortinneqarsinnaavoq.

Inatsisip maanna atuuttup atuutsiinnarneratigut ersarissumik oqariartuuteqartoqassaaq imigassaq aalakoornartortalik meeqqanut inuusuttuaqqanullu 18-it inorlugit ukiulinnut INERTEQQUTAAMMAT. Atuisut inatsip nutaap atuunera sungiutilerpaat. Tamatuma sunniutaasa takusinnaanissaat eqqarsaatigalugu ukiuni pingasuni atuutsinneqaqqaartariaqartoq Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiinnit kaammattuutigineqarpoq.

Uagut inuiaqatigiittut imigassaq aalakoornartortalik pillugu isummagut ersarilluinnartariaqarput. Meeqqat imigassamik ATUINNGINNISSAAT piumasaraarput. Meerartagut imerneramik ILINNIARTISSANNGILAGUT. Meeqqat inuusuttuaqqallu ersarissunik atugassaqartissavagut. Aatsaat taamaaliornikkut imertariaaserput allanngortissinnaassavarput. Ullormut imerneqarsinnaasut sinnerlugit atuinerit tamarmik angerlarsimaffinni sunniuteqartarput aammalu ilaqtariit inuunerannut pitsaangitsumik sunniuteqarsinnaallutik.

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliaanut oqaaseqaateqarnissamik qinnuigineqarnini Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiit aammaarlutik qujassutigaat. Innuttaasut peqqissuunissaat eqqarsaatigalugu aningaasaqarnermik oqimaaqatigiissaarinissap eqqumaffiginiarneqarnissaa unammilligassartoqartuarpoq. Taamaattumillu imigassaq pillugu inatsit maanna atuuttoq allanngortinneqassappat tamanna ilaqtariinnut meeqqallu atugarissaarnerannut qanoq sunniuteqarsinnaaneramik Ataatsimiititaliap isumaliuteqarnermini oqariartuutit siuliani allassimasut ilanngullugit isumaliutigiumaarai Siunnersuisooqatigiinnit neriuteqarpoq.

Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiit sinnerlugit

Inga Dora Markussen

Imigassaq Ikiaroornartorlu pillugit Siunnersuisooqatigiinnut siulittaasoq